

5 Οκτωβρίου 2019

Βότανα αυτοφυόμενα στις παρυφές του Τυμφρηστού

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Οικολογία & Κλιματική Κρίση, Αρχιτεκτονική & Περιβάλλον
(χλωρίδα-πανίδα)

Είναι γνωστό ότι σε ολόκληρη την οροσειρά της Πίνδου, από το φαράγγι του Βίκου μέχρι τον Τυμφρηστό, τις Παρυφές του Τυμφρηστού, την Οξυά, την Οίτη, τον Παρνασσό και την ευρύτερη περιοχή, αυτοφύονται τα περισσότερα και τα σπανιότερα βότανα της Ευρώπης. Όμως δεν είναι γνωστό, ότι στις Παρυφές του Τυμφρηστού (πηγές του Σπερχειού) υπάρχουν εκατοντάδες σπάνια φυτά - βότανα, που χάρισε η φύση με τόση «γενναιοδωρία», τα οποία χρησιμοποιεί ο άνθρωπος από τα πρώτα βήματά του πάνω στη Γή, είτε ως τροφή είτε ως φάρμακο και δεν έτυχαν ιδιαίτερης προσοχής. Γι'αυτό σήμερα, που το αυξανόμενο ενδιαφέρον για τα βότανα απηχεί τη στροφή του ανθρώπου προς ένα πιο υγιεινό και φυσικό τρόπο ζωής, είναι ευκαιρία να τα γνωρίσουμε και να τα χρησιμοποιήσουμε όχι μόνο στη μαγειρική αλλά και ως εναλλακτικά φάρμακα. Η φύση αποτελεί το μεγαλύτερο φαρμακείο και το μυστικό της υγείας και της ομορφιάς βρίσκεται καλά κρυμμένο στα αυτοφυή φυτά-βότανα. Προσοχή όμως, τα βότανα είναι και πρέπει να αντιμετωπίζονται ως φάρμακα, γι'αυτό πάντοτε να συμβουλευέστε το γιατρό σας πριν από τη λήψη τους.

Όπως προαναφέρθηκε, τα αυτοφυόμενα φυτά-βότανα στις Παρυφές του Τυμφρηστού είναι μοναδικά όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά σε ολόκληρη την Ευρώπη, χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η εξαιρετική ποικιλία της ρίγανης που αυτοφύεται στην περιοχή αυτή. Διότι υπάρχουν πολλά φυτά με παρόμοιο άρωμα που ονομάζονται ρίγανη, αλλά η πραγματική ρίγανη είναι αυτή που αυτοφύεται στις παρυφές του Τυμφρηστού και την ευρύτερη περιοχή. Επίσης το «τσαΐ του βουνού», που υπάρχει σε πολλές περιοχές δεν έχει καμία σχέση με το είδος που αυτοφύεται στην περιοχή της Οξυάς («Σαράνταινα»), από απόψεως ποιότητας και γεύσεως. Δυστυχώς τόσο η ρίγανη όσο και το τσαΐ του βουνού ελαττώνονται συνεχώς, διότι αφενός δεν έχουν ληφθεί μέτρα προστασίας από την πολιτεία και αφετέρου κατά την συγκομιδή δεν συλλέγονται με προσοχή μόνο οι βλαστοί, όπως θα έπρεπε, αλλά γίνεται εκρίζωση των φυτών. Επίσης, κατά την συγκομιδή του Σαλεπιού (ορεινή ορχιδέα - *Gymnadenia conopsea*), θα πρέπει από τους δύο κονδύλους (βολβούς) να συλλέγεται μόνο ο ένας και ο άλλος να ξαναφυτεύεται αμέσως, για να φυτρώσει το φυτό τον επόμενο χρόνο.

Η συνειδητοποίηση της αλλοίωσης και καταστροφής του φυσικού περιβάλλοντος και του τοπίου και η αναγνώριση του κινδύνου να εξαφανισθούν πολλά είδη της αυτοφυούς χλωρίδας, οδήγησε τις κυβερνήσεις να λάβουν μέτρα για την προστασία της φύσης. Τα μέτρα αυτά αφορούν κυρίως ορισμένες απαγορεύσεις, για την προστασία ειδών που κινδυνεύουν με εξαφάνιση και ιδίως την αυστηρή προστασία ορισμένων εκτάσεων με ιδιαίτερα φυσικά και βιολογικά χαρακτηριστικά. Οι προστατευόμενες περιοχές ονομάζονται «Εθνικοί δρυμοί», τελούν υπό «ειδικό καθεστώς προστασίας» και αποτελούν το σημαντικότερο μέτρο για την προστασία και διατήρηση της φυσικής μας κληρονομιάς. Στην περιοχή της Οίτης έχει ανακηρυχθεί «Εθνικός δρυμός» μία έκταση 70.000 στρεμμάτων περίπου, ενώ αντιθέτως στις Παρυφές του Τυμφρηστού, όπου βρίσκονται και οι πηγές του Σπερχειού, παρ' όλο που υπάρχει η ίδια αυτοφυής χλωρίδα και άγρια πανίδα και κατά ορισμένους ειδικούς πιο πλούσια από αυτή της Οίτης, δεν έχει ληφθεί κανένα μέτρο προστασίας. Εκτός από τις μοναδικές ποικιλίες της ρίγανης και του τσαγιού, που όπως προανέφερα αυτοφύονται στις Παρυφές του Τυμφρηστού, υπάρχουν εκατοντάδες φυτά - βότανα που δεν έτυχαν ιδιαίτερης προσοχής όπως ο κρόκος, η ορχιδέα ή σερνικοβότανο (από τους βολβούς του γίνεται το σαλέπι), το κώνιο και άλλα που αναφέρονται στη συνέχεια σε αναλυτικό κατάλογο.

[Σύμφωνα με το λεξικό της Οξφόρδης : «...τα φυτά των οποίων τα άνθη, τα φύλλα, ο βλαστός, ο καρπός, η φλούδα και οι ρίζες τους χρησιμοποιούνται, ως τροφή ή φάρμακο, ή με άλλο τρόπο, λόγω του αρώματος ή της γεύσης τους, ονομάζονται βότανα...». Συνεπώς, ακόμη και μεγάλα φυτά όπως η καστανιά, η

καρυδιά, η μουριά, η φλαμουριά (τίλιο), η βελανιδιά, το έλατο, το πλατάνι, το πουρνάρι, ο μέλεγος, η κρυνιά κ.ά, θεωρούνται φυτά - βότανα, διότι οι καρποί τους και τα φύλλα τους χρησιμοποιούνται στη φαρμακευτική].

Πηγή: paleochori.gr